

Viimsi Raamatukogu arengukava 2016 - 2020

ARENGUKAVA KOOSTAMISE LÄHTEKOHAD

Viimsi Raamatukogu (edaspidi raamatukogu) on valla keskraamatukogu, asukohaga Haabneemes, mille harukogud on Randveres ja Pranglil.

Raamatukogu arengukava eesmärgiks on määratleda raamatukogu missioon, visioon, väärtused, strateegilised eesmärgid ja tegevussuunad 2016 - 2020. Arengukava lähtub Rahvaraamatukogu seadusest, UNESCO rahvaraamatukogude manifestist, raamatukogu põhimäärusest, Vabariigi Valitsuse poolt 21. novembril 2013 heakskiidetud „Kultuuripoliitika põhialustest aastani 2020“, Viimsi valla arengukavast 2014 - 2020 ja teistest õigusaktidest.

HETKEOLUKORD

Raamatukogu koos harukogudega on ainus avalik raamatukogu Viimsi vallas, mis vastavalt 27.08.2013 vastuvõetud Viimsi Vallavolikogu määrusele nr 14 „Munitsipaalasutuse Viimsi Raamatukogu põhimääruse kinnitamine“ täidab Prangli ja Randvere koolides ka kooliraamatukogu ülesannet. Lisaks on vallas olemas kooliraamatukogud Püüsi Koolis, Viimsi Keskkoolis ning Haabneeme Koolis.

Viimsi Raamatukogu tegutseb Kesk tee 1 ruumides alates 2005. aasta sügisest, Prangli Raamatukogu asub Prangli Rahvamajas üle 50 aasta ja Randvere Raamatukogu Randvere Koolis 2013. aastast.

Raamatukogu eesmärk ja ülesanded on määratud raamatukogu põhimääruses (vastu võetud Viimsi Vallavolikogu 27.08.2013 määrusega nr 14) ja osutatavad teenused ning nende korraldus on kehtestatud raamatukogu kasutamise eeskirjaga (vastu võetud Viimsi Vallavolikogu 15.12.2015 määrusega nr 24).

PÕHIANDMED

Asutatud: 1920.a

Personali koosseis: 8,5 (sh 1 koristaja)

Teenindatavate arv: 18 186 (01.12.2014)

Raamatukogu põrandapind: 621 m² (kasulik pind)

Kogude suurus: 66 629 eks (01.01.2016)

Kasutajate arv: 4 162, sh lapsi 1 262 (31.12.2015)

Kodulehekülg: <http://www.viimsiraamatukogu.ee/>

Facebook: <http://www.facebook.com/pages/Viimsi-aamatukogu/338823169511990>

Vikipeedia: http://et.wikipedia.org/wiki/Viimsi_Raamatukogu

YouTube: <http://www.youtube.com/channel/UCevhwkjs5IEzS2wtq8W8egg>

Blogi - <http://viimsiraamat.wordpress.com/>

SWOT ANALÜÜS

<u>TUGEVUSED</u>	<u>NÕRKUSED</u>
Lugejateeninduse arvnäitajate kasv. Hästi komplekteeritud, mitmekülgsed kogud. Professionaalne raamatukogu personal. Huvitavad, erinevad sündmused nii lastele kui ka täiskasvanutele. Heal tasemel koostöö valla teiste kultuuri- ja haridusasutustega ning sponsorlus. Raamatukogu teenuste mitmekülgne turundamine erinevate infokanalite kaudu. Kaasaegne infotehnoloogia tark- ja riistvara lugejateeninduse erinevate infovajaduste rahuldamiseks. Projekti kirjutamise kogemus raamatukogule täiendavate rahaliste ressursside hankimiseks. Vaatamata ruumikitsikusele meeldiv töökeskkond ja kaasaegselt sisustatud ruumid. Raamatukogu püsilugejate kõrge hinnang nii teenustele kui ka raamatukogu personalile.	<u>Ruumikitsikus</u>, mis takistab nii teavikute eksemplaarsuse kasvu kui ka kaasaegse raamatukoguteeninduse korraldamist. Ebakvaliteetne internetiühendus, mille katkestused häirivad internetipõhist integreeritud raamatukogusüsteemi kasutamist lugejateeninduses. See kahjustab raamatukogu mainet ja usaldusväarsust. Raamatukogu juures <u>puudub parkimise võimalus</u>. Juurdepääs teisel korrusel asuvale Prangli Raamatukogule on eakamatele inimestele raskendatud. Randvere Raamatukogu asukoht Randvere koolihoone keskel ei soodusta Randvere täiskasvanud külaelanike raamatukoguteeninduse korraldust.
Võimalused	Ohud
<u>Raamatukogu teenustele vastavate ruumide leidmine ja teeninduse ümberkorraldamine.</u> Stabiilne teavikute ostu rahastamine. Infovahetuse hoogustumine, aktiivne reklaam ja turundus.	Valla investeeringute planeerimisel ei ole seni vallale sobiva ning valla tänastele ja perspektiivsetele vajadustele vastava lahenduse ja sellest lähtuva tegevusplaani puudumise tõttu raamatukogu ruumiprobleemidele veel lahendust. Ruumikitsikusega seoses võib kaasneda teenuse kvaliteedi langus.

Projektipõhise tegevuse laiendamine. Koostöö tihendamine kohalike asutustega. Organisatsioonikultuuri tõus – missioonitundega töötajad, heal tasemel teenindus, töötajate motivatsioon, õiged väärtushinnangud.	Riigipoolse teavikute komplekteerimisraha vähenemine. Lugemise osatähtsuse vähenemine inimeste väärtushinnangute muutumisel. Vabaaja veetmise võimaluste rohkus kohalikus kogukonnas, mis mõjutab oluliselt raamatukogu ja lugemise tähtsust elanikkonna hulgas. Autoriõiguse seaduse jätkuv takistus uute e-raamatute laenutamiseks lugejatele. Ühiskonna sotsiaalsete probleemide teravnemise tulemusel võlgnevusprobleemide ja kogude säilitamise süvenemine.

MISSIOON

Võimaldada piiramatu juurdepääs informatsioonile, teadmistele ja kultuurile, toetada lugemisharjumuste kujundamist, elukestvat õpet, enesetäiendamist ning kultuuritegevust.

VISIOON

Olla kõigile valla elanikele tuntud, atraktiivne, sõbralik, mitmekülgne ja arenev kultuuri- ja kogukonnaasutus.

VÄÄRTUSED

Raamatukogu põhimõtted on traditsioonide hoidmine, innovaatus, avatus, sõbralikkus ja professionaalsus. Raamatukogu on aja ja ühiskonna arengutega kaasaskäiv ja dünaamiline organisatsioon, kus eesmärkide saavutamiseks kasutatakse uusimaid tehnoloogiaid, säilitades samal ajal traditsioone. Raamatukogu on organisatsioonina paindlik ja võimeline kiirelt reageerima ühiskonnas toimuvatele arengutele.

EESMÄRGID JA TEGEVUSED

Strateegiline arengueesmärk

Raamatukogu on valla kaasaegne info- ja kogukonnakeskus, kes kujundab lastes positiivset suhtumist lugemisse ja õppimisse, toetab elukestvat õpet, enesetäiendamist ja kultuurilisi vajadusi. Külastajate kasutuses on mitmekesise sisu ja kaasaegsete teavikutega kogud. Prioriteediks on uute andmebaasidega elektrooniline keskkond ning professionaalsed raamatukogu töötajad.

Eesmärk 1: Raamatukogu kujundamine kaasaegseks info- ja kultuurikeskuseks, mis rahuldab kõikide kasutajate vajadusi.

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

Indikaator	Selgitus	Algtase 2015	Vahetase 2018	Sihttase 2020
Kasutajate arv	Näitab raamatukogu olulisust elanikele ja rolli ühiskonnas.	4 162	4 500	5 000
Külastuste arv (sh füüsilised / virtuaalsed külastused)	Näitab raamatukogu võimet pakkuda elanikele vajalikke teenuseid (sh e-teenuseid), neid huvitavaid näituseid ja üritusi.	82 6577/ 95 951	85 000 / 100 000	90 000 / 120 000
Kojulaenutuste / kohallaenutuste arv)	Näitab raamatukogu võimet pakkuda kasutajatele laia valikut kirjandust.	127 579/ 1 958	130 000 / 2 000	150 000 / 2 200
Raamatute ostmine ühe elaniku kohta aastas	Näitab raamatukogu võimet pakkuda lugejaile laia valikut kirjandust.	2,76	3,00	3,50
Teavikute soetamise summad KOV eelarves	Näitab raamatukogu võimet pakkuda kasutajatele piisavas eksemplaarsuses kirjandust.	26 604,00	28 000,00	30 000,00

Eesmärgi saavutamise olulisemad tegevused:

- Vastavalt võimalustele teenindamata piirkondades raamatukoguteeninduse laiendamine (teeninduspunktide avamine jm).
- Kasutajakoolituste korraldamine, eesmärgiga suurendada kasutaja raamatukogu, teavikute, arvuti ja andmebaaside kasutamise oskusi, arendada infokirjaoskust, mille tulemusena kasutaja on iseseisvam.
- Raamatukogu teenuseid tutvustavate sündmuste (sh infotunnid, koolitused) korraldamine väljaspool raamatukogu.
- Riist- ja tarkvara regulaarne uuendamine tagamaks kiire ja mugav juurdepääs raamatukogu, kohaliku omavalitsuse ja riigi poolt pakutavatele e-teenustele, avalikule infole.
- Teenuste ja teeninduse parendamise eesmärgil regulaarselt kasutajauuringute läbiviimine, selgitamaks välja nii rahulolu kui ootused raamatukoguteenuste suhtes.
- Kasutajate senisest tõhusam teavitamine teenustest ja nende arendustest.
- Raamatukoguhoidjate professionaalsuse tõstmine, keskendudes teeninduskvaliteedile, infootsingule, kirjanduse tundmisele.

Eesmärk 2: Raamatukogu on laste ja noorte jaoks atraktiivne koht, tõuseb teadlikkus raamatukogu lugemisharjumusi toetavast ja silmaringi laiendavatest tegevustest.

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

Indikaator	Selgitus	Algtase 2015	Vahetase 2018	Sihttase 2020
Laste ja noorte kasutajate arv	Näitab, kui palju on raamatukogu kasutajate hulgas kuni 16-aastaseid. Näitab raamatukogu populaarsust noorte hulgas.	1 262	1 400	1 800
Laste ja noorte külastuste arv	Näitab raamatukogu külastatavust kuni 16-aastaste poolt. Näitab raamatukogu võimet pakkuda lastele ja noortele vajalikke teenuseid ja huvipakkuvat tegevust.	24 474	27 000	30 000
Laste ja noorte laenutuste arv	Näitab, kui palju teavikuid aastas laenavad raamatukogust kuni 16-aastased. Näitab raamatukogude võimet pakkuda lastele ja noortele laia valikut kirjandust.	20 768	23 000	25 000

Eesmärgi saavutamise olulisemad tegevused:

- Olulisim eesmärgi saavutamiseks on uued suuremad raamatukogu ruumid, iseseisvad töökohad ja atraktiivsem lasteala.
- Väikelastele ja nende lugemisoskuse arendamisele suurema tähelepanu pööramine, pakkudes enam eakohast lugemisega seotud tegevust ja üritusi eesmärgiga julgustada lapsi varasest east alates kasutama raamatukogu.
- Lastevanemate kaasamine raamatukogu lasteüritustel osalemisele.
- Raamatukogu kasutamise teadlikkuse ning raamatukogu kui aktiivse koolitus- ja kultuurikeskuse teadvustamine laste ja noorte hulgas läbi raamatukogus korraldatavate erinevate ürituste.
- Raamatukogu laste jaoks atraktiivseks muutmine, **erinevate lasteürituste korraldamine**: muinasjututunnid, ettelugemised, nukuetendused, meisterdamisingid, viktoriinid, koolitunnid raamatukogus, laste enesealgatuslikud tegevused, erinevad võistlusmängud, koolivaheaegade sisustamine jm.
- Veebilehele lastepärase ja pilkupüüdva lastelehe loomine, mis pakub informatsiooni ning tekitab lastes huvi raamatukogus toimuva vastu.
- Õpilastele raamatukogu võimaluste tõhusam reklaamimine, et nad tuleksid senisest rohkem **raamatukogusse iseseisvaid töid tegema ning otsima õppetööks vajalikke materjale**. Seal juures kooliraamatukoguga koostöö tihendamine.

EESMÄRK 3: Raamatukogu on kogukonna keskus, mis pakub võimalusi elukestvaks õppeks, kooskäimiseks, infot ja teadmisi eluga paremini toimetulekuks.

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

Indikaator	Selgitus	Algtase 2015	Vahetase 2018	Sihttase 2020
Külastuste arv / külastuste arv ühe elaniku kohta	Näitab raamatukogu külastamise populaarsust vallaelanike silmis.	82 657/ 4,5	85 000/ 5	88 000 / 6
Aktiivsete kasutajate arv	Näitab raamatukogu populaarsust vallaelanike silmis.	4 162	4 500	5 000
Kasutajakoolituste sh individuaalsete kasutajakoolituste arv	Näitab koolituste järjepidevust ja mitmekesisust ning raamatukoguhoidjate valmisolekut ja võimalusi koolituste korraldamiseks.	20 / 15	25 / 15	30 / 15
Kasutajakoolitustel osalejate arv	Näitab koolituste järjepidevust, mitmekesisust, kättesaadavust ja reklaami tõhusust.	248	250	280
Ürituste/üritustel osalenud inimeste arv aastas	Näitab korraldatud ürituste populaarsust elanikkonna seas.	91 / 2 612	95 / 2 700	98 / 2 800

Eesmärgi saavutamise olulisemad tegevused:

- **Koolitushuvide kaardistamine**, kusjuures koolituste korraldamisel lähtutakse sihtgruppide vajadustest.
- Raamatukogu koolitusvõimaluste reklaamimine ja tutvustamine, kusjuures koolitusmaterjalid avaldatakse raamatukogu koduleheküljel.
- Teenuste ja sündmuste senisest aktiivsem reklaamimine, mitmesuguste sündmuste korraldamine: kohtumised kirjanikega, kirjandus- ja luuleõhtud, raamatuesitlused, kohtumised kirjanduskriitikute ja tõlkijatega, ajakirjade toimetajatega jt.
- Koolituste ja raamatukogu sündmuste korraldamisel koostöö laiendamine erinevate asutuste ja organisatsioonidega nii kohalikul kui ka riiklikul tasandil.
- Raamatukogu ruumide planeerimisel või muutmisel rühmatööde tegemist ja individuaalõpet soodustavate tingimuste loomine.

EESMÄRK 4: Raamatukogus on kasutusel mitmekülgne e-teenuste süsteem

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

Indikaator	Selgitus	Algtase 2015	Vahetase 2018	Sihttase 2020
Virtuaalkülastuste arv	Võimaldab hinnata raamatukoguteenuste tuntust ja vajadust.	95 951	98 000	100 000
Raamatukogu kontodega erinevates	Võimaldab hinnata raamatukogu populaarsust teiste teenusepakkujate seas.	432	500	700

suhtlusportaalides liitunud kasutajate koguarv				
Raamatukogu, meie üritusi, koolitusi või teenuseid kajastavate videode ja logide koguarv internetis (nt YouTube's) / vaatamiste koguarv	Kajastab raamatukogu poolt koostatud ja filmitud videode koguhulka ning nende populaarsust.	86 / 1961	100 / 3000	150 / 4000

Eesmärgi saavutamise olulisemad tegevused:

- Veebilehe ajakohastamine, atraktiivse lastelehekülje loomine jm.
- Raamatute tutvustuste ja lugemiselamuste avaldamine.
- Raamatukogu tutvustamine erinevates infokeskkondades.

EESMÄRK 5: Raamatukogu on nähtav ja atraktiivne asutus

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

Indikaator	Selgitus	Algtase 2015	Vahetase 2018	Sihttase 2020
Raamatukogu kasutajate arv	Näitab raamatukogu olulisust elanikele ja rolli ühiskonnas.	4 162	4 500	5 000
Korraldatud ürituste arv / üritustel osalejate arv	Näitab raamatukogu võimet pakkuda huvipakkuvaid üritusi ja raamatukogu nähtavust ürituste korraldajana.	91 / 2 612	95 / 2 700	98 / 2 800
Virtuaalkülastuste arv	Võimaldab hinnata raamatukoguteenuste tuntust.	95 951	98 000	100 000
Kasutajaküsitlused raamatukogu kasutajate teadlikkuse tõusu kohta	Näitavad raamatukogu külastajate teadlikkust raamatukogust ja teenustest. Võimaldavad hinnata raamatukogu mainekujundusalast tegevust.	-	Ettevalmistused küsitluseks	Uuringu tulemuste analüüs.

Eesmärgi saavutamise olulisemad tegevused:

- Raamatukogu kodulehekülje uuendamine.
- Raamatukoguteenuste tutvustamine mitmesugustel kogukonna sündmustel.
- Raamatukoguteenuste ja sündmuste tutvustamine raamatukogu koduleheküljel, facebook'is, jms.
- Ürituste korraldamisel keskendumine kvaliteedile: rõhuasetus ürituse sisu väärtustamisele, professionaalsete esinejate (näitlejad, kirjanikud, kunstnikud jne) kaasamine, kaasrahastuse saamiseks projektide kirjutamine.
- Raamatukogu ajaloo jäädvustamine ning kogumiku „Viimsi Raamatukogu 100“ koostamine ning väljaandmine 100. sünnipäevaks 2020. a.

EESMÄRK 6: Raamatukogu keskkond on kogukonna vajadustest lähtuv, dünaamiline, loov ja kaasav, elukestvat õppimist, ühistegevust ja vaba aja veetmist soodustav. Infotehnoloogiline riistvara on kaasaegne ja teenuste arendamist toetav.

Eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed:

Indikaator	Selgitus	Algtase 2015	Vahetase 2018	Sihttase 2020
Investeeringute suurus ruumide renoveerimiseks või laiendamiseks		0.-	55 000.-	35 000.-
IT investeeringute suurus	Investeeringute eelarves raamatukogu IT riistvara hankimiseks eraldatud investeeringute suurus.	3 500.-	5 000.-	5 000.-
Investeeringute / tegevuskulude eelarve suurus inventari ostmiseks	Investeeringute eelarves raamatukogu inventari hankimiseks eraldatud investeeringute suurus. Raamatukogu tegevuskulude eelarves inventari hankimiseks kulutatud summa suurus.	7 000.-	25 000.-	10 000.-
Teeninduspunktide arv	Näitab raamatukoguteenuste kättesaadavust valla erinevates piirkondades.	2	2	3

Eesmärgi saavutamise olulisemad tegevused:

- Haabneemes asuvale raamatukogule uute ruumide leidmine, kus on kasulikku pinda minimaalselt 1 500 m² ja mis asuvad kogukonna jaoks oluliste objektide vahetus läheduses (kaubanduskeskused jms). Seejuures on arvestatud alljärgnevaid tingimusi:
 - Rühma- ja individuaaltöõruumid;
 - Laste tegevusnurk, mis võimaldab ka sündmuste korraldamist;
 - Lugesissaal koos internetiühendusega arvutitega perioodika- ja teatmeteoste kasutamiseks.
 - Näituste korraldamise ala.
 - Turvaväravad teavikute säilumise tagamiseks.
- Sanitaarremont Prangli Raamatukogus, sealjuures sisustuse uuendamine.
- Püüsi Kooli raamatukogus rahvaraamatukogu teenuste väljaarendamine, selleks vajalikud ruumilaiendused.
- Infotehnoloogia riistvara ja muud seadmed on kaasaegsed ja teenuste arendamist toetavad.
- Raamatukogu on lugejaskonnale avatud neile võimalikult sobival ajal.

ORGANISATSIOONI ARENDAMISE EESMÄRK:

Raamatukogu investeerib töötajate heaolusse ja nende ametialaste oskuste arendamisse. Raamatukogus töötavad professionaalsed ja motiveeritud töötajad.

Eesmärgi saavutamise mõõdikud:

Indikaator	Selgitus	Algtase 2015	Vahetase 2018	Sihttase 2020
Töötajate koolituste ja koolitustel osalenute arv aastas.	Näitab koolituste järjepidevust.	12 / 42	15 / 60	20 / 65
Erialase haridusega raamatukogutöötajate arv / raamatukogutöötajate koguarv	Näitab erialase haridusega töötajate arvu.	5 / 6	8 / 8	10 / 10
Töötajate täiendkoolituste eelarve suurus / koolituste eelarve % palgafondist	Näitab raamatukogu võimet töötajate saatmiseks koolitustele.	2000.- / 2%	2000.- / 2%	3000.- / 2,5%

Eesmärgi saavutamise olulisemad tegevused:

- Töötajaid motiveeriva töötasu ja tulemusliku töö eest tulemustasu tagamine.
- Töötajate täiendkoolituse plaanipärane korraldamine ja õppekäigud nii Eesti teistesse kui ka Põhjamaade rahvaraamatukogudesse.
- Töötajate erialase tasemeõppe soodustamine.

Arengukava täitmine ja muutmine

Viimsi Raamatukogu arengukava 2016 - 2020 on strateegiline dokument, mille põhjal töötatakse välja raamatukogu iga-aastased tegevuskavad, arendusülesanded ja kavandatakse eelarve.

Tegevuskava vaadatakse üle igal aastal Viimsi Raamatukogu nõukogu koosolekul koostöös Viimsi Vallavalitsusega.

Arengukava koostaja: Tiiu Valm, Viimsi Raamatukogu direktor.

Töörühma liikmed: Ene-Linda Tammik, Viimsi Raamatukogu vanemraamatukoguhoidja, Marika Matvere, Viimsi Raamatukogu vanemraamatukoguhoidja, Elise Rand, Viimsi Raamatukogu raamatukoguhoidja, Liivi Tuuling, Viimsi Raamatukogu raamatukoguhoidja, Astra Piirisaar, Viimsi Raamatukogu Prangli harukogu raamatukoguhoidja, Tuuli Klaas, Randvere Raamatukogu raamatukoguhoidja.